Mesto zrevitalizovalo železničný podchod str. 3

Od júla má Žilina zrekonštruovanú vstupnú bránu do svojho centra. Po niekoľkých rokoch sme realizovali prvú fázu rekonštrukcie železničného podchodu, ktorý bol dlhodobo v nevyhovujúcom stave.

Mestské spoločnosti majú nových konateľov str. 7

Mestské zastupiteľstvo v Žiline v utorok 29. júna schválilo nových konateľov mestských spoločností. Mestskí poslanci ďalej na ostatnom rokovaní založili aj novú mestskú súkromnú spoločnosť Technické služby mesta Žilina (TSMŽ).

Pripomíname si 700. výročie významnej udalosti v dejinách mesta Žilina str. 12

Uhorský kráľ Karol I. Róbert z rodu Anjou udelil 12. júla 1321 mestu Žilina najstaršie známe privilégiá. Vo svojej listine kráľ oslobodil žilinských mešťanov od platenia mýta v Budatíne, Kysuckom Novom Meste, Strečne a Trenčíne, udelil im míľové právo, ako aj výlučné právo rybolovu.

RADNIČNÉ NOVINY
MESTA ŽILINA

Číslo 7 | Ročník 3 | JÚL 2021 Mesačník | ZADARMO do každej schránky | www.zilina.sk Mesto Žilina | EV 5837/19 ISSN 1339-8830

Zažite s nami tradičné Žilinské kultúrne leto

Vďaka priaznivejšej epidemiologickej situácii sme mohli pre vás pripraviť Žilinské kultúrne leto 2021. V programe si nájde niečo pre seba každý. Tanečné, hudobné, ale aj športové podujatia nás budú sprevádzať od júla do októbra.

Celý program nájdete na strane č. 16.

AKTUÁLNA TÉMA

V lete čaká Žilinu asfaltovanie ciest a chodníkov

Viac ako 450 000 eur bez DPH vyčlenila žilinská samospráva na opravu miestnych komunikácií v lete 2021.

Autor: EL

Súvislé opravy miestnych komunikácií v meste Žilina sú každoročné aktivity, ktoré samospráva realizuje, a tak to bude i tento rok. V opravách ciest a chodníkov sú zahrnuté aj spevnené plochy a asfaltové športové ihriská. Súčasťou súvislých opráv krytu chodníkov je aj debarierizácia – najmä v miestach priechodov pre chodcov, z dôvodu zabezpečenia bezpečného pohybu pre zdravotne znevýhodnených. Predmetom prác je realizácia vrchnej stavby (obrusnej vrstvy) živičného krytu asfaltovej vozovky.

Vo schválenom zozname je viac ako 70 objektov. Celkovo sa rekonštrukcia dotkne približne 42 000 m² plôch za cenu 458 333 eur bez DPH. Realizácia prác začne v mesiaci júl a potrvá do októbra 2021.

Opravou prejde Komenského ulica s križovatkou Komenského – Veľká Okružná, miestna komunikácia Antona Bernoláka na Bulvári či ulici Hlinská (poza bytové domy). Vo vybraných lokalitách sú zaradené taktiež mestské časti, v ktorých sa budú rekonštruovať pozemné komunikácie, a to Zástranie, Zádubnie, Budatín, Brodno, Bytčica, Bánová, Trnové a Závodie.

V rámci opravy sa budú asfaltovať i chodníky na sídliskách Solinky, Hliny, Hájik a Vlčince a taktiež v mestskej časti Bôrik. Súvisle opravené bude tiež parkovisko na Ulici Eduarda Nécseya. Spevnené plochy sa budú rekonštruovať v Budatíne (nádvorie pred základnou školou) a plochy v okolí Materskej školy Suvorovova. Vo schválenom zozname na opravu sa nachádza tiež 20 asfaltových športových ihrísk, väčšina z nich sa nachádza najmä na sídlisku Vlčince.

MATRIČNÝ ÚRAD V ŽILINE

OD 28. JÚNA

FUNGUJE OPÄŤ V PRIESTOROCH MESTSKÉHO ÚRADU

na Námestí obetí komunizmu 1.

Milí Žilinčania, do nášho mesta zavítali prvé horúce letné dni.

Záverom júna sme ukončili školský rok 2020/2021 a všetkých žiakov a študentov čakajú vytúžené letné prázdniny. Ďakujem všetkým pedagogickým zamestnancom me-sta za ich prácu, ktorú vykonávajú v prospech našich detí. O to viac ich prácu oceňujem najmä za posledné mesiace pandémie, ktoré sa v rámci obmedzení dotkli mnohých profesií a v neposlednom rade školstva.

Máme pred sebou slnečné dni, ktoré mesto využije prioritne na opravu ciest, chodníkov či asfaltovanie detských ihrísk, ktorých práce budú prebiehať na viacerých lokalitách v meste. Tiež sa obnovujú viaceré školy a úpravou prešiel i podchod pri železničnej stanici. Verím, že výsledok týchto prác a aktivít mesta ocení nejeden z vás.

Na slávnostnom ceremoniáli, ktorý sa konal 24. júna na žilinskej radnici, si vybraní príslušníci Mestskej polície Žilina prevzali ocenenia a vyznamenania. Všetkým srdečne blahoželám a prajem mnoho ďalších pracovných úspechov.

Vážení Žilinčania, návštevníci i milé deti, prajem vám príjemné prežitie letných mesiacov. Nezabudnite na naše kultúrne, športové či spoločenské podujatia, ktoré sme pre vás pripravili v rámci Žilinského kultúrneho leta.

Peter Fiabáne
primátor

Mesto zrevitalizovalo železničný podchod

Od júla má Žilina zrekonštruovanú vstupnú bránu do svojho centra. Po niekoľkých rokoch sme realizovali prvú fázu rekonštrukcie železničného podchodu, ktorý bol dlhodobo v nevyhovujúcom stave. Mesto sa do revitalizácie podchodu pustilo v apríli, pričom práce na jeho oprave prebiehali takmer tri mesiace.

Autor: EL

Komplexná rekonštrukcia podchodu, ktorý sa nachádza na Ulici P. O. Hviezdoslava, je rozdelená do viacerých etáp, pričom výsledkom aktuálnej je odvodnenie priestoru a celkové vizuálne úpravy. Nevyhnutné úpravy časti železničného podchodu v správe mesta, ktoré realizuje spoločnosť Emel SK, si vyžiadali investíciu vyše 77-tisíc eur. V prvej fáze rekonštrukčných prác sa okrem odvodnenia odstránili niektoré doplnkové konštrukcie, iné konštrukcie zas prešli základnou úpravou.

Súčasťou fázy bolo taktiež vyčistenie objektu a úprava niektorých informačných plôch.

V budúcnosti má samospráva v pláne riešiť aj kritické miesta podchodu, na ktoré poukázala odborná diagnostika v roku 2019. Diagnostika zistila jeho stavebno-technický stav a taktiež identifikovala príčiny zatekania. Železničný podchod je most s dĺžkou 17,9 metra, a preto sa diagnostické metódy zamerali na zistenie kvality betónu či stavu vystuženia konštrukcie mostného objektu a zloženia mostného zvršku.

Pri budúcej komplexnej rekonštrukcii podchodu sa očakáva koordinácia prác so železnicami. Mestu totiž patrí len časť podchodu smerom od Národnej ulice – od schodiska smerom dole do podchodu po prvé schodištia, ktoré vyúsťujú pred budovu železničnej stanice. Železnice SR avizovali, že rekonštrukcia podchodu bude pozostávať z predĺženia a rekonštrukcie existujúceho podchodu. Podchodom bude zabezpečený prístup cestujúcich na jednotlivé nástupištia z priestoru budovy a prepojenie Národnej ulice s Uhoľnou ulicou.

Mesto zároveň ďakuje všetkým občanom a návštevníkom mesta za trpezlivosť a zníženie komfortu počas prvej fázy rekonštrukcie, a to vzhľadom na to, že práce prebiehali za plnej prevádzky.

Zrealizujeme inteligentné a smart riešenia za viac ako 940-tisíc eur

Zavedenie moderných technológií do činností mesta, procesu rozhodovania, ako aj služieb, informácií a kontaktu mesta s verejnosťou sú ciele projektu s názvom Moderné technológie v meste Žilina. Samospráva ho zafinancuje z Operačného programu Integrovaná infraštruktúra. Mesto Žilina bude v rokoch 2021 a 2022 realizovať projektové aktivity vo viacerých oblastiach. Pôjde najmä o reguláciu dopravy, lokálne environmentálne ukazovatele, smart manažment verejného osvetlenia, energetickú efektívnosť a zvýšenie úrovne bezpečnosti na verejných miestach. Projekt sa zameria aj na tvorbu a manažment verejných politík, k čomu má poslúžiť zber a vyhodnocovanie dát z viacerých systémov.

V rámci pripravovaných inteligentných funkcionalít v oblasti dopravy sa počíta **s vybudovaním deviatich inteligentných priechodov cez cestu.** Na inštaláciu boli vybrané lokality na sídlisku Vlčince, v Starom meste, Závodí či na Bôriku, ktoré sa **vyznačujú pomerne vysokou intenzitou prejazdov vozidiel, ale aj výskytom chodcov.**

Vyššiu bezpečnosť premávky by mala zabezpečiť aj **inštalácia ôsmich meračov rýchlosti na vybraných rizikových úsekoch** na Bôriku, sídliskách Vlčince, Hliny a v Starom meste. V Žiline pribudne aj osem sčítačov intenzity dopravy v Strážove, Bytčici, Budatíne, ale aj na sídliskách Solinky, Vlčince, Hájik či v Starom meste.

Podporiť vyššiu bezpečnosť a verejný poriadok v uliciach Žiliny by malo **19 otočných kamier s inteligentnými funkciami, tri pevné kamery s inteligentnými funkciami, 20 osobných kamier pre príslušníkov mestskej polície a vybudovanie novej videosteny na riadiacom pracovisku mestskej polície.**

Projektové aktivity budú zahŕňať aj **vybudovanie 14 integrovaných meteostaníc pre monitorovanie klimatických a environmentálnych ukazovateľov v Žiline.** Lokality umiestnenia staníc v Závodí, Žilinskej Lehote, Brodne, Starom meste, na Bôriku či sídliskách Hliny a Vlčince boli vybrané tak, aby monitorovali oblasti mesta podľa rôznej prioritnej funkcie.

Vyše 850 LED svietidiel na verejnom osvetlení doplnia inteligentné lampové regulátory a päť rozvádzačov, ktoré zabezpečia diaľkové riadenie až po svetelné body. Verejné osvetlenie bude po implementácii projektu slúžiť ako dátová infraštruktúra pre zber a riadenie dát.

KRÁTKE SPRÁVY

Dátumy, ktoré by si Žilinčania mohli pamätať

12. júl 1321

Počas svojho pobytu na Považí udelil uhorský kráľ Karol I. Róbert z rodu Anjou žilinským mešťanom niekoľko privilégií, napr. právo rybolovu, oslobodenie od niektorých mýtnych poplatkov či míľové právo (t. j. míľu od mesta mohli pôsobiť len žilinskí remeselníci). Tieto najstaršie písomne známe výsady spolu s privilégiami ďalších panovníkov pomohli Žiline k prosperite a bohatstvu.

Premeškali ste termín rozdávania štartovacích balíčkov na kuchynský bioodpad?

Výdaj balíčkov pokračuje v budove Mestského úradu v Žiline, Námestie obetí komunizmu 1.

Balíček si môžete prevziať: **v pondelok 7.30 – 11.30 hod., v utorok a v stredu 12.00 – 16.00 hod.** K prebratiu balíčka je potrebné preukázať sa občianskym preukazom. Hlásiť sa treba na informáciách mestského úradu.

Výsledky sčítania obyvateľov

Celkovo sa sčítalo **78 497** obyvateľov, z toho približne **1 850** obyvateľov bolo sčítaných počas fázy asistovaného sčítania. Z odhadovaného počtu obyvateľov v Žiline **sa sčítalo 91,08 %**.

Zrekonštruovali sme štyri nájomné byty v bytovom dome Lesník

Viac ako 17 500 eur stáli rekonštrukčné práce v bytovom dome Lesník na ulici Pri Rajčianke 3260. Žilinská samospráva ich ukončila v uplynulých dňoch po približne poldruha mesiaci.

Autor: VM

Počas prác boli obnovené štyri dvojizbové sociálne nájomné byty vo vlastníctve mesta. Zrekonštruované byty mesto odovzdalo správcovi, spoločnosti Žilbyt. Tri byty budú pridelené žiadateľom o mestské nájomné byty v zmysle Všeobecne záväzného nariadenia č. 5/2021 o prideľovaní nájomných bytov pre sociálne účely vo vlastníctve mesta Žilina, jeden byt bol rekonštruovaný už ako obývaný. Rekonštrukcia, ktorú uskutočnila spoločnosť EL-PAV s.r.o., spočívala v odstránení plesní, plávajúcich podláh, odpadávajúcich vnútorných omietok a vo výmene sadrokartónových podhľadov v miestach poškodenia. V bytoch boli položené nové plávajúce podlahy, steny v súčasnosti už chránia protiplesňové nátery.

V priestoroch komplexu sociálnych služieb na sídlisku Vlčince vzniká unikátna Snoezelen záhrada

Mesto Žilina v spolupráci s Nadačným fondom KIA v Nadácii Pontis začalo v lete minulého roka realizovať projekt Snoezelen záhrada-univerzálny komplex pre všetkých. Ide o interaktívnu formu záhrady, ktorá svojimi prvkami, stimulujúcimi zmyslové vnímanie, poskytuje ľuďom relax a oddych v príjemnom prostredí.

Autor: AB

V súčasnosti sa ešte realizujú dokončovacie práce a posledné úpravy. Hlavným cieľom projektu bolo vybudovať univerzálne a bezbariérové prostredie – záhradu s prvkami snoezelen, ktoré bude slúžiť nielen klientom komplexu sociálnych služieb (denného centra, denného stacionáru a jedálne) na Námestí J. Borodáča 1 (sídlisko Vlčince), ale aj širšej verejnosti. Priestor vonkajšieho areálu, ktorý je súčasťou komplexu sociálnych služieb, nebol dostatočne využitý, čo sa vďaka projektu podarilo zmeniť. Terénne úpravy, doplnenie jednotlivých prvkov pôsobiacich na čuch, zrak či hmat, ako aj zmena charakteru využitia danej lokality pomohli k vytvoreniu jedinečnej oddychovej zóny. Chodník vedúci stredom záhrady, v ktorej sa bude po dokončení nachádzať príjemné posedenie – altánok so záhradným nábytkom, budú lemovať kvetinové a bylinkové záhony. Taktiež sa pripravuje založenie pestovateľského kútika, kde si budú môcť klienti vypestovať zeleninu či ovocie.

Vďaka vybudovaniu chodníka bude záhrada bezbariérová a tým prístupná aj pre ľudí so zdravotným znevýhodnením bez asistencie inej osoby. Záhrada bude okrem zmyslového vnímania poskytovať aj priestor pre sebarealizáciu jej návštevníkov či posilnenie sociálnych väzieb a prekonanie generačného rozdielu, keďže je určená nielen pre seniorov, ale aj obyvateľov blízkeho okolia.

Už pri samotnom realizovaní projektu sa do jednotlivých činností zapájalo viacero dobrovoľníkov, ktorí svojou pomocou priložili ruku k dielu. Z nadačného fondu KIA Nadácii Pontis bol tento projekt podporený sumou 11 000 eur. Mesto Žilina finančne prispelo na vybudovanie časti bezbariérového chodníka, altánku a zakúpenie záhradného nábytku.

Mestská polícia Žilina oslavuje 30 rokov od svojho založenia

Mestská polícia Žilina si pripomína 30 rokov od svojho vzniku. Novodobá história polície sa začala písať 11. decembra 1990, kedy sa konalo ustanovujúce zasadnutie mestského zastupiteľstva.

V apríli 1991 vyšli do ulíc prví príslušníci mestskej polície a začali plniť svoje úlohy. V súčasnosti má útvar 84 príslušníkov, ktorí zabezpečujú úlohy najmä v oblasti verejného poriadku a ochrany zdravia či majetku. Príslušníci mestskej polície a pozvaní hostia si okrúhle výročie pripomenuli vo štvrtok 24. júna.

Počas slávnosti primátor mesta Peter Fiabáne ocenil ďakovným listom 33 príslušníkov mestskej polície, ktorí odpracovali v zbore 15 rokov a viac. Mestskí policajti Martin Hulín a Peter Molnár si prevzali čestné uznania za pohotovosť, rozvážnosť a obetavosť pri záchrane ľudského života.

Žilinská mestská polícia v súčasnosti plní úlohy v šiestich územných obvodoch – okrskoch, v zmysle rajonizácie mesta. Príslušníci mestskej polície pracujú v troch staniciach, v dvoch miestach prvého kontaktu, okrsky nechýbajú napríklad na sídliskách Hliny, Vlčince či Hájik. Okrem bežného dohľadu nad verejným poriadkom plní mestská polícia aj ďalšie úlohy. Ide o preventívno-bezpečnostné akcie, bezpečnostné opatrenia počas podujatí, monitorovanie verejných priestranstiev kamerovým systémom, odchyt zatúlaných psov a pôsobenie v oblasti prevencie.

K obnoveniu obecných a mestských polícií na Slovensku došlo po roku 1989, kedy parlament prijal zákon o obecnej polícii. Možnosť zriadiť obecnú políciu využilo v tom čase viac ako sto miest a obcí. Prvým náčelníkom, ktorý viedol 33-členný útvar mestskej polície, bol Gustáv Varnai. Záujem o prácu bol veľký, pretože po rokoch totalitného režimu sa očakávala moderná polícia západného štýlu s kvalitným materiálno-technickým vybavením a s novými zákonmi reflektujúcimi demokratický vývoj krajiny. Z množstva uchádzačov boli prijatí len muži vyšší ako 180 cm, s výbornou fyzickou kondíciou, ktorí úspešne absolvovali športové, zdravotné a psychodiagnostické testy.

Už v roku 1992 pracovalo v mestskej polícii 44 príslušníkov. Vozový park tvorili vozidlá značky Škoda Favorit. Príslušníci mestskej polície boli v uliciach rozpoznateľní vďaka služobným uniformám s charakteristickými lampasmi na nohaviciach a čiernymi baretmi. Prvým sídlom útvaru v Žiline bol objekt mestského úradu v Dome odborov, neskôr budova terajšieho Dopravného inšpektorátu na Veľkej okružnej ulici. V roku 2002 sa mestskí policajti presťahovali do väčších, vyhovujúcich a zrekonštruovaných priestorov vlastného objektu na Hollého ulici, kde Mestská polícia Žilina sídli dodnes.

O Mestskej polícii Žilina nám povedali:

Primátor mesta Peter Fiabáne: *Mestská polícia Žilina sa od svojho vzniku vykreovala do podoby modernej, dynamickej organizácie, vykonávajúcej svoje poslanie s vysokým profesionálnym nasadením a zodpovednosťou. Dôkazom kvalitne odvedenej práce jednotlivých okrskov a ich pracovníkov je množstvo nahlásených prípadov. Za to všetko patrí mestskej polícii nielen uznanie, ale aj vďaka nás všetkých, ktorým pomáha v každodenných situáciách. Do ďalšieho fungovania prajem veľa síl pri riešení nahlásených prípadov, ale aj veľkú dávku odhodlania a odvahy, s akou sa púšťate do náročných situácií.*

Náčelník Mestskej polície Žilina Peter Mišejka: *Dôležitosť plnenia základnej úlohy mestskej polície – ochrana života, zdravia a majetku občanov, bola pre nás vždy prvoradou, veď bezpečnosť občanov a ich blízkych je jednou z najdôležitejších priorít, ktorú človek pociťuje. Mestská polícia pri mimoriadnych udalostiach, počas 30 rokov existencie, zachránila niekoľko desiatok ľudských životov a ochránila majetok mnohým ľuďom. V súčasnej dobe sa nám spoločne s kolegami darí skvalitňovať našu prácu, modernizovať útvar po viacerých stránkach a presadzovať víziu do budúcna, teda tvoriť mestskú políciu hodnú krajského mesta.*

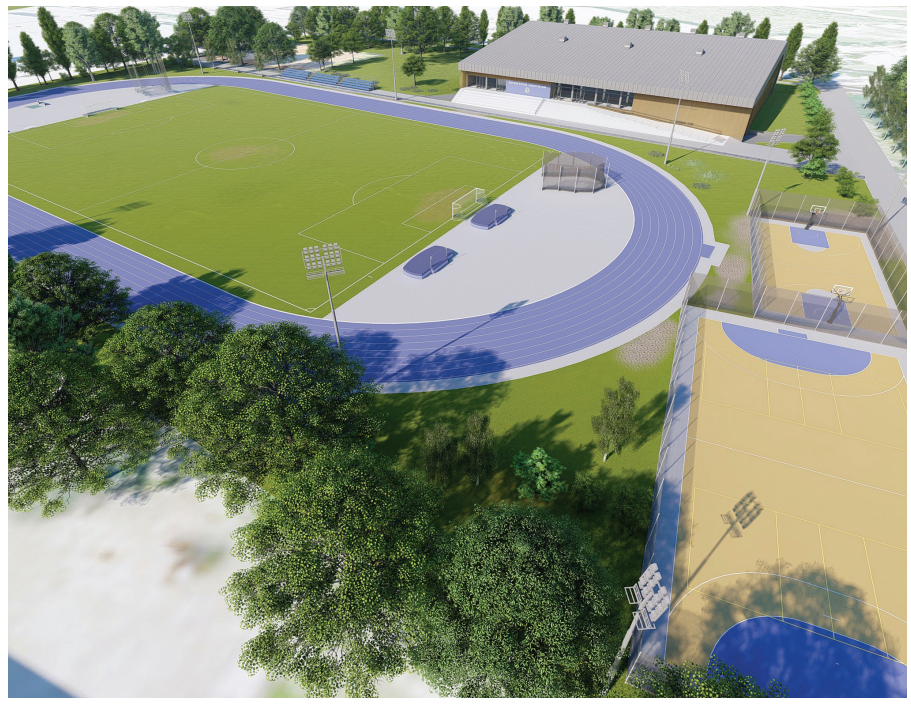
Riaditeľ Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Žiline Aurel Gonščák: *Naša spolupráca viedie k jednému spoločnému cieľu, ktorým je ochrana života, zdravia, ochrana majetku a zabezpečenie verejného poriadku, aby sa všetky osoby, či už sú to obyvatelia mesta, návštevníci, turisti alebo právnické osoby, cítili v meste Žilina bezpečne.*

Mesto a Žilinská univerzita postavia atletický ovál s ihriskom

Mesto Žilina spolu so Žilinskou univerzitou postavia atletický ovál s ihriskom. Na predpokladaných nákladoch na výstavbu vo výške približne 2 mil. eur sa budú oba subjekty podieľať rovnakou časťou.

Autor: VM

Zámer v utorok 29. júna na svojom zasadnutí jednomyseľne odsúhlasili mestskí poslanci v Žiline. Ovál by mal do leta budúceho roka vzniknúť na pozemkoch univerzity s výmerou takmer 17 800 metrov štvorcových. Aktuálne sa na pozemku nachádza zastaralá atletická dráha a trávnatá plocha, ktorá už nie je vhodná na športovanie.

Po kolaudácii športoviska bude jeho prevádzku zabezpečovať univerzita. Náklady i prípadné príjmy si budú mesto s univerzitou deliť rovnakým dielom. Ide najmä o mzdové náklady na zamestnancov, údržbu, energie, údržbu trávnika, futbalového ihriska a podobne. V prípade, ak by Žilinská univerzita mala záujem pozemok predávať, ponúkne ho prednostne na odkúpenie mestu za cenu stanovenú aktuálnym znaleckým posudkom.

Pri výstavbe sa okrem oválu počíta aj s vybudovaním bežeckej dráhy, futbalového ihriska, tribún, súčasťou bude automatická závlaha ihriska či umelé osvetlenie. Na finančnom príspevku 1 mil. eur od univerzity sa bude časťou v hodnote 400-tisíc eur podieľať prostredníctvom refundácie aj Slovenský atletický zväz. V zmysle zmluvy o realizácii národného športového projektu budú zväzu po dobudovaní športoviska poskytnuté bezplatné vstupy pre reprezentantov SR v atletike na absolvovanie tréningového procesu.

Areály vybraných základných škôl sa zmenia a zazelenajú, pribudne aj školská záhrada

Viac ako 303 200 eur by mala stáť revitalizácia areálov žilinských škôl. Súhlas s vypracovaním žiadosti o nenávratný finančný príspevok z Integrovaného regionálneho operačného programu, ktorú podá žilinská samospráva, schválilo v utorok 29. júna Mestské zastupiteľstvo v Žiline na svojom poslednom zasadnutí. Počas stavebných prác sa obnovia areály Materskej školy Trnavská, Základnej školy s materskou školou na Ulici sv. Gorazda a vybuduje sa školská záhrada v Základnej škole s materskou školou Do Stošky.

Autor: VM

Zámerom projektu je v areáli Materskej školy Trnavská na sídlisku Vlčince obnoviť hracie prvky, revitalizovať vegetáciu so zreteľom na edukáciu deti a tvorbu kreatívneho priestoru s prírodným charakterom. Centrálne pieskovisko by sa malo zmeniť na tri menšie dizajnové pieskoviská, pribudnúť by malo bludisko zo živého plota a zmyslový chodník z viacerých materiálov. Výdavky boli na základe projektovej dokumentácie vyčíslené na sumu viac ako 121 600 eur.

Sadovnícko-architektonický návrh átria Základnej školy s materskou školou na Ulici sv. Gorazda vychádza z jej potrieb a plní reprezentatívnu a zároveň voľnočasovú funkciu. Revitalizácia počíta s vytvorením centrálneho zhromažďovacieho priestoru a dvoch menších – prepojených prírodným chodníkom. Dizajn priestoru by mali doplniť nové vzrastlé dreviny. V podraste drevín bude prírodný charakter výsadby, ktorý bude kontrastovať s použitými materiálmi spevnených plôch. Výdavky na uvedené stavebné činnosti by mali dosiahnuť 70 786,67 eura.

Átrium materskej školy bude počas revitalizácie doplnené viacerými funkčnými prvkami, ktoré budú slúžiť hre a vzdelávaniu najmenších. Z átria sa stane priestor s množstvom aktivít obklopený pestrým kvetinovým záhonom. Návrh riešenia počíta aj s rekonštrukciou spevnených plôch a vstupnej podesty. Výdavky by v zmysle projektovej dokumentácie nemali presiahnuť sumu 94 560,90 eura.

V areáli Základnej školy Do Stošky bude za viac ako 8 800 eur vybudovaná školská záhrada so skleníkom a vyvýšenými záhonmi s chodníčkami. Určené budú na pestovanie sezónnej zeleniny podľa potreby a byliniek. Navyše budú vysadené ovocné kríky a stromy. Výzva IROP, do ktorej sa mesto zapojí, je zameraná na zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry, adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmenu klímy a zavádzaním systémových prvkov, ktoré znížia znečistenie ovzdušia a hluku. Pripravovaný projekt vybraných areálov škôl je už piatym projektom, ktorý mesto v oblasti zelených opatrení IROP predkladá. Predošlé aktivity boli zamerané na revitalizáciu vnútroblokov Hliny I, na uliciach Fatranská, Slovanská – Tulská a na Lannurienovom námestí.

Mestské spoločnosti majú nových konateľov

Mestské zastupiteľstvo v Žiline v utorok 29. júna schválilo nových konateľov mestských spoločností. V predstavenstve spoločnosti Severoslovenské vodárne a kanalizácie, a. s., bude žilinskú samosprávu zastupovať Ing. Alena Chudíková. Vo výberovom konaní na nového šéfa Dopravného podniku mesta Žiliny uspel Ing. Mikuláš Kolesár, ktorý ho bude zastupovať ako nový konateľ a riaditeľ od 1. augusta.

Autor: VM

Mestskí poslanci na ostatnom rokovaní založili novú mestskú súkromnú spoločnosť Technické služby mesta Žilina (TSMŽ). Zakladateľom služieb, ktorých účelom bude zabezpečovanie údržby a čistoty verejných priestranstiev v Žiline, je mesto so stopercentným obchodným podielom. Zastupiteľstvo zároveň odobrilo do funkcie nového konateľa TSMŽ Ing. Dušana Jantoša. Zastupiteľstvo podporilo vznik Mestskej knižnice Žilina ako príspevkovej organizácie mesta a do funkcie riaditeľky schválilo Mgr. Beátu Tamašiovú, ktorá uspela vo výberovom konaní.

Ing. Alena Chudíková

Od roku 1992 do roku 2009 nepretržite pôsobila ako technická pracovníčka a neskôr vedúca investícií v spoločnosti Severoslovenské vodárne a kanalizácie a v jej právnych predchodcoch. Od roku 2009 pracovala ako riaditeľka pre stratégiu, rozvoj a výrobno-investičná riaditeľka v Turčianskej vodárenskej spoločnosti, kde v rokoch 2013 až 2016 zastávala funkciu člena predstavenstva. Od roku 2016 až dodnes pracovala ako podpredsenička predstavenstva. Ing. Chudíková je absolventkou Slovenskej technickej univerzity v Bratislave v odbore vodné hospodárstvo a vodné stavby (1992).

Mgr. Beáta Tamašiová

Nová riaditeľka Mestskej knižnice v Žiline je absolventkou Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave (2006). V rokoch 2006 až 2009 získavala prax ako advokátsky koncipient, neskôr zložila advokátsku skúšku. Ako štatutárny orgán a výkonná riaditeľka pôsobila v rokoch 2011 až 2020 v obchodnej spoločnosti vykonávajúcej činnosť v oblasti gastronómie a verejného stravovania. Angažuje sa aj v neziskovom sektore, pôsobí ako predsedníčka občianskeho združenia rodičov Umenie deťom, aktívne sa zúčastňuje dobrovoľníckych aktivít v Kraso klube Žilina.

Ing. Mikuláš Kolesár

Od roku 1996 sa pohybuje v riadiacich pozíciách v oblasti dopravy. V centre jeho odborného záujmu boli vývoj a výroba osobných horských dopravných zariadení, riadenie procesov certifikácie výrobkov v osobnej doprave, ich uvádzanie na trh, integrácia nových lanových dráh s existujúcimi dopravnými trasami či riadenie a organizácia dopravnej zdravotnej služby. Od roku 1996 pracoval Ing. Kolesár ako člen predstavenstva a tiež ako výkonný, finančný riaditeľ pre výskum a vývoj v spoločnostiach TATRAPOMA – Ski, TATRALIFT. V rokoch 2016 až 2018 pôsobil najprv ako riaditeľ logistiky v spoločnosti TESLA Liptovský Hrádok, neskôr ako výkonný riaditeľ. Od roku 2018 pôsobí ako nezávislý firemný konzultant so zameraním na automatizované procesy riadenia, plánovanie, vyhodnocovanie, oceňovanie výroby, robotizáciu a smart city a od roku 2019 ako riaditeľ akciovej spoločnosti Kovostroj v Medzilaborciach. Ing. Kolesár je absolventom Elektrotechnickej fakulty Vysokej školy technickej v Košiciach (1988).

Ing. Dušan Jantoš

Má 16-ročné skúsenosti z riadenia malých a stredných podnikov. V rokoch 1994 až 2005 pracoval na viacerých manažérskych pozíciách v bankovom sektore v UniCredit Bank Slovakia a v jej predchodcoch. V rokoch 2005 – 2008 bol riaditeľom a členom predstavenstva v poradenskej spoločnosti Eurowill. Od roku 2011 pôsobí ako marketingový riaditeľ a projektový manažér v akciovej spoločnosti KOVAL SYSTEMS, v priemyselnom podniku s vlastným konštrukčným a vývojovým zázemím zameranom na produkciu strojárskych výrobkov, automatizovaných systémov. Do roku 2011 pracoval ako člen predstavenstva i riaditeľ projektového oddelenia a útvaru analýz v spoločnosti Suportera. Nový konateľ Technických služieb mesta Žilina je absolventom Žilinskej univerzity v Žiline v odbore priemyselné inžinierstvo a manažment.

UPOZORNENIE

Z dôvodu zmeny zákona č. 582/2004 Z. z. **je potrebné nahlásiť skutočnosť, ak je maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti inej osobe ako matke na Mestskom úrade v Žiline – referát komunálneho odpadu**.

Ide o oznamovaciu povinnosť v zmysle § 80 zákona č. 582/2004 Z. z.

Nahlásenie tejto skutočnosti je potrebné z dôvodu, aby bol poplatok za komunálny odpad za maloleté dieťa vyrubený a doručený jeho zákonnému zástupcovi, prípadne opatrovníkovi, ktorý v zmysle predmetného zákona preberá povinnosť za maloletého poplatníka.

Kontakty na pracovníkov referátu nájdete na stránke mesta: www.zilina.sk.

Krok do sveta vďaka animovanému filmu

Kandidatúra Žiliny na titul Európskeho hlavného mesta kultúry 2026 je skvelou príležitosťou zaktivizovať život v meste a vyzdvihnúť prednosti Žiliny v celoeurópskom kontexte. Získanie titulu by do sveta vyslalo silný impulz pre kultúrnych a turistických operátorov, čím by sa výrazne zvýšila naša medzinárodná viditeľnosť. Víťazstvo by taktiež pomohlo zmobilizovať obyvateľov a skvalitniť bežný život v meste.

Autor: MB

Žilina sa o titul uchádza spolu s partnerskými mestami Bielsko-Biała a Frýdek-Místek jednotným projektom **„Žilina Beskydy 2026“**. Európske hlavné mesto kultúry teda nie je len kultúrnym alebo umeleckým projektom, ale aj príležitosťou pre všestrannú regeneráciu mesta a okolitého regiónu v mnohých oblastiach.

Pracovný tím Žilina Beskydy 2026 preto aktuálne rozbieha viaceré aktivity zamerané na rozvíjanie potenciálu Žiliny a odhalenie nových možností napredovania a rastu. V tomto smere je pre Žilinu zaujímavých viacero oblastí života. Medzi tie nosné radíme aj odvetvie animovaného filmu. Prečo práve táto oblasť?

Žilina je už od roku 2008 hlavným miestom konania medzinárodného festivalu animovaného filmu Fest Anča. Podujatie k nám už 13 rokov láka priaznivcov netradičného žánru z celej Európy. Žilina si za ten čas získala dobré meno i medzinárodné uznanie a stala sa silným alternatívnym centrom komunity okolo animácie.

Zo Žiliny pochádza niekoľko významných postáv slovenskej školy animácie, ako napr. Katarína Kerekesová, zakladajúca členka medzinárodného združenia CEE Animation a autorka animovaných seriálov Websterovci a Mimi a Líza, alebo mladý producent Martin Smatana, zaradený do prestížneho rebríčka 30 pod 30 magazínu Forbes. Jeho debut „Rosso Papavero“ mal premiéru na Berlinale 2015, následne sa premietal na vyše 200 filmových festivaloch a vyhral 15 medzinárodných ocenení. Martin bude práve toto leto natáčať aj v priestoroch Žilinskej univerzity svoj nový animovaný film Ohryzené ohryzky, ktorý bude súčasťou celovečerného animovaného filmu „O nepotrebných veciach a ľuďoch“.

Preto je jednou z nosných vízií pracovného tímu Žilina Beskydy 2026 našu pozíciu potvrdiť a posilniť meno Žiliny na mape animovaného filmu výraznejšou kampaňou.

V tejto súvislosti vyznieva zaujímavo aj spolukandidatúra s mestom Bielsko-Biała, ktoré je rodiskom populárnych seriálov „Bolek a Lolek“ a „Rexík“. V meste totiž od roku 1948 sídli Poľské Studio Filmów Rysunkowych, ktoré je strediskom ručne animovaných a kreslených filmov v Poľsku.

Medzinárodný festival animácie Fest Anča je jediný slovenský multimediálny festival zameraný na animovaný film predovšetkým pre dospelého diváka.

Cieľom festivalu je prezentovať súčasné animované filmy spolu s tým najlepším z histórie žánru. Festival sa snaží zvyšovať povedomie o animovanom filme ako o plnohodnotnej umeleckej forme a vzdelávať svoje publikum o rôznych podobách animácie.

Fest Anča sa každoročne koná v Žiline v kultúrnom centre Stanica Žilina-Záriečie, v Novej synagóge, Bábkovom divadle, Rosenfeldovom paláci a ďalších kultúrnych priestoroch po celom meste. Využíva ich unikátne, neformálne prostredie, čím presahuje zaužívaný koncept filmového festivalu a zároveň búra pomyselné bariéry medzi divákom, organizátormi a festivalovými hosťami a vytvára tak neopakovateľnú atmosféru.

Nebolo tomu inak ani v tomto roku. Fest Anča 2021 do Žiliny opäť priniesol to najlepšie zo súčasnej animácie. Podujatie sa konalo 1. – 4. júla a bolo ho možné navštíviť osobne i prostredníctvom online streamu. Témou tohto ročníka sa stali „Tradície“.

Hlavnou hviezdou sprievodného programu bol nemecký animátor a hudobník Adi Gelbart. Domácu scénu zastúpili Fokular, Dominik Suchý, Edúv syn, Nina Pixel a ďalší. Program festivalu obsahoval aj parties, divadlo pre deti a špeciálne detské sekcie či diskusie a prednášky.

Pracovný tím Žilina Beskydy 2026 ako súčasť podujatia zorganizoval verejnú diskusiu s producentmi animovaných filmov či workshop s organizátormi a zástupcami mesta na tému: Rozvoj animovaného filmu v Žiline – ako sa dá cez animovaný film budovať identita mesta a regiónu?

Dom charity sv. Vincenta funguje od júna v nových priestoroch

Mesto Žilina poskytuje sociálne služby pre občanov mesta viacerými spôsobmi. Niektoré poskytuje vo svojej vlastnej réžii, iné v spolupráci s organizáciami, ktoré v meste pôsobia. Rovnako je tomu aj v prípade nízkoprahového denného centra či opatrovateľskej služby, ktoré prevádzkuje Diecézna charita Žilina.

Autor: AB

V záujme skvalitňovania poskytovaných služieb prispelo mesto Žilina na obnovu nových priestorov, v ktorých charita pôsobí, sumou takmer 200-tisíc eur. Ide o naplnenie jednotlivých krokov vyplývajúcich z Memoranda o spolupráci medzi mestom Žilina, Žilinskou diecézou a Diecéznou charitou Žilina, ktoré bolo uzatvorené v roku 2020.

Od 1. júna má Dom charity sv. Vincenta nové sídlo na Bratislavskej ulici 27, kde budú môcť občania v núdzi využiť služby nocľahárne, nízkoprahového denného centra či sociálne poradenstvo.

Kapacita nocľahárne sa zvýšila z pôvodných 25 na 62 lôžok. Pribudla nová nocľaháreň pre ženy s kapacitou 15 miest, kapacita mužskej nocľahárne sa zvýšila na 47 miest. Nízkoprahové denné centrum pre ľudí bez domova má kapacitu 62 miest. Do nového sídla sa presťahovali pracovníci charity a ľudia v núdzi, aby tu našli dôstojnejšie podmienky. Poskytované sociálne služby v nových kvalitnejších priestoroch ocenia ľudia bez domova nielen v zimnom období.

Nízkoprahové denné centrum slúži predovšetkým občanom, ktorí nemajú zabezpečené nevyhnuté podmienky pre uspokojenie základných životných potrieb a sú bez ubytovania. Okrem sociálneho poradenstva im je poskytnutá i pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, nevyhnutné ošatenie a obuv. Zároveň sa vytvárajú podmienky na prípravu a výdaj stravy alebo potravín, vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny a záujmovú činnosť.

Nocľaháreň poskytuje služby občanom v núdzi, ktorí nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky pre uspokojenie základných životných potrieb a sú bez ubytovania, resp. ho nemôžu užívať. Poskytuje sa im ubytovanie formou prístrešia na účel prenocovania a sociálne poradenstvo.

Diecézna charita, ktorej zriaďovateľom je Rímskokatolícka cirkev, poskytuje svoje služby v spolupráci s mestom Žilina pre občanov, ktorí sa ocitli v nepriaznivej životnej situácii už od roku 1996.

Od 1. júna má Dom charity sv. Vincenta nové sídlo na Bratislavskej ulici 27.

Žilinská komunitná nadácia sa zameria na podporu viacerých oblastí

V marci tohto roku došlo k transformácii Nadácie žilinský lesopark na Žilinskú komunitnú nadáciu. Okrem pôvodného poslania sa jej činnosť rozšírila o podporu športu i ďalšie oblasti spoločenského života. O členoch nadácie, jej poslaní, plánoch i pripravovaných aktivitách sme sa rozprávali so správcom nadácie Matejom Franekom.

Autor: AB

Nadácia žilinský lesopark vznikla v roku 2011 pôvodne so zámerom revitalizácie žilinského lesoparku. Vďaka spolupráci s mestom Žilina sa jej podarilo zrevitalizovať detské ihrisko, pomôcky na cvičenie či mobiliár. Vzhľadom na nové potreby sa v marci tohto roku transformovala na Žilinskú komunitnú nadáciu, ktorá bude podporovať aktivity v oblasti športu, kultúry, životného prostredia a vzdelávania. Sociálna oblasť zostane doménou Nadácie mesta Žilina, ktorá je špecializovaná na pomoc v sociálnej oblasti.

Aká je história Žilinskej komunitnej nadácie? Kedy vznikla?

Myšlienka na vznik Žilinskej komunitnej nadácie prišla pri aktualizácii financovania športu v meste Žilina, kde vznikol tzv. 4 pilier tvorený z nevyčerpaných financií v športových dotáciách a rovnako aj nástroj pre prijímanie prípadných finančných darov a 2 % z daní pre rozvoj športu v meste. Nadácia bola založená na základoch pôvodnej Nadácie žilinský lesopark, ktorá vznikla uznesením mestského zastupiteľstva 19. septembra 2011. Koncom roka 2020 poslanci mestského zastupiteľstva uznesením 259/2020 schválili zámer transformácie Nadácie žilinský lesopark na Žilinskú komunitnú nadáciu. Prvé zasadnutie správnej rady Žilinskej komunitnej nadácie sa konalo 1. marca 2021.

Kto stojí za nadáciou?

Členmi nadácie sú poslanci mestského zastupiteľstva, ktorí zastávajú funkciu členov správnej rady – PaedDr. Ľudmila Chodelková, Ing. František Talapka, Ondrej Šoška, MUDr. Igor Habánik a predsedom správnej rady je Mgr. Vladimír Randa. Správcom nadácie je Mgr. Matej Franek.

Aké je poslanie a cieľ nadácie?

Poslaním nadácie je podporovať organizáciu mimoriadnych športových podujatí, úspešných športovcov i rozvoj športovej infraštruktúry v meste Žilina. Podpora sa zameriava aj na oblasť školstva v podobe formálneho a neformálneho vzdelávania. Postupne sa nadácia plánuje zamerať aj na vypísanie výziev a poskytnutie dotácií napríklad: zakúpením potrebných pomôcok pre jednotlivé organizácie.

Aké aktivity nadácia vykonáva, resp. podporuje?

Prioritným záujmom nadácie je podpora v oblasti športu i školstva. Následne sa plánuje podpora rozšíriť aj na oblasť kultúry, inovácií či mobility.

Aké aktivity si nadácia pripravila pre Žilinčanov počas leta?

Momentálne pripravujeme webovú stránku zilinskanadacia.sk. Po jej spustení plánujeme počas letných mesiacov otvoriť výzvy v menšom rozsahu pre podporu mimoriadnych športových činností a športovej infraštruktúry. Rok 2021 je pre nadáciu štartovací a je potrebné dotiahnuť všetky prípravné i organizačné činnosti, ako aj pripraviť sa na možnosť žiadania a prijímania 2 % z daní. Zároveň pracujeme na propagácii a predstavení našej nadácie širokej verejnosti tak, aby sme už v roku 2022 fungovali naplno.

Aké sú plány s lesoparkom do ďalšieho obdobia?

Centrálna časť lesoparku je novozrekonštruovaná, tu bude prebiehať najmä intenzívna starostlivosť a údržba. Časť lesoparku pod vojenským cintorínom na Bôriku by mala byť v roku 2022 riešená komplexnou urbanistickou štúdiou v gescii Útvaru hlavného architekta mesta Žilina aj vzhľadom na možné rozvojové aktivity mesta, resp. Žilinského samosprávneho kraja v tejto lokalite. Žilinský lesopark a jeho rozvoj je stálou prioritou vedenia mesta. Ide o jedinečnú plochu v našom meste s možnosťou rekreácie v prírode.

PAPIER – MODRÝ KONTAJNER

TRIEDENIE A RECYKLÁCIA PAPIERA

VEDELI STE, ŽE...?

- Papier je možné recyklovať 5 až 8-krát.
- Opakovanou recykláciou sa skracujú celulózové vlákna, takýto papier je možné kompostovať.
- Papier tvorí približne 14 % hmotnosti množstva komunálneho odpadu.
- Pri bioodpade tvorí papier hmotnostne najväčšiu položku v našom odpade.
- Každá tona recyklovaného papiera ušetrí približne 17 stromov + 4 000 kW energie, 26 000 litrov vody, 3 m^3 miesta na skládke a 1 500 litrov oleja.
- Recyklovaný papier vypúšťa približne o 70 % menej škodlivín do ovzdušia.
- 1 tona recyklovaného papiera ušetrí 27 kg emisií v ovzduší v porovnaní s papierom z primárnych surovín.
- Vytriedením a recykláciou 110 ton starého papiera sa zachráni 1 ha 80-ročného lesa.

ČO PATRÍ A NEPATRÍ DO PAPIERA?

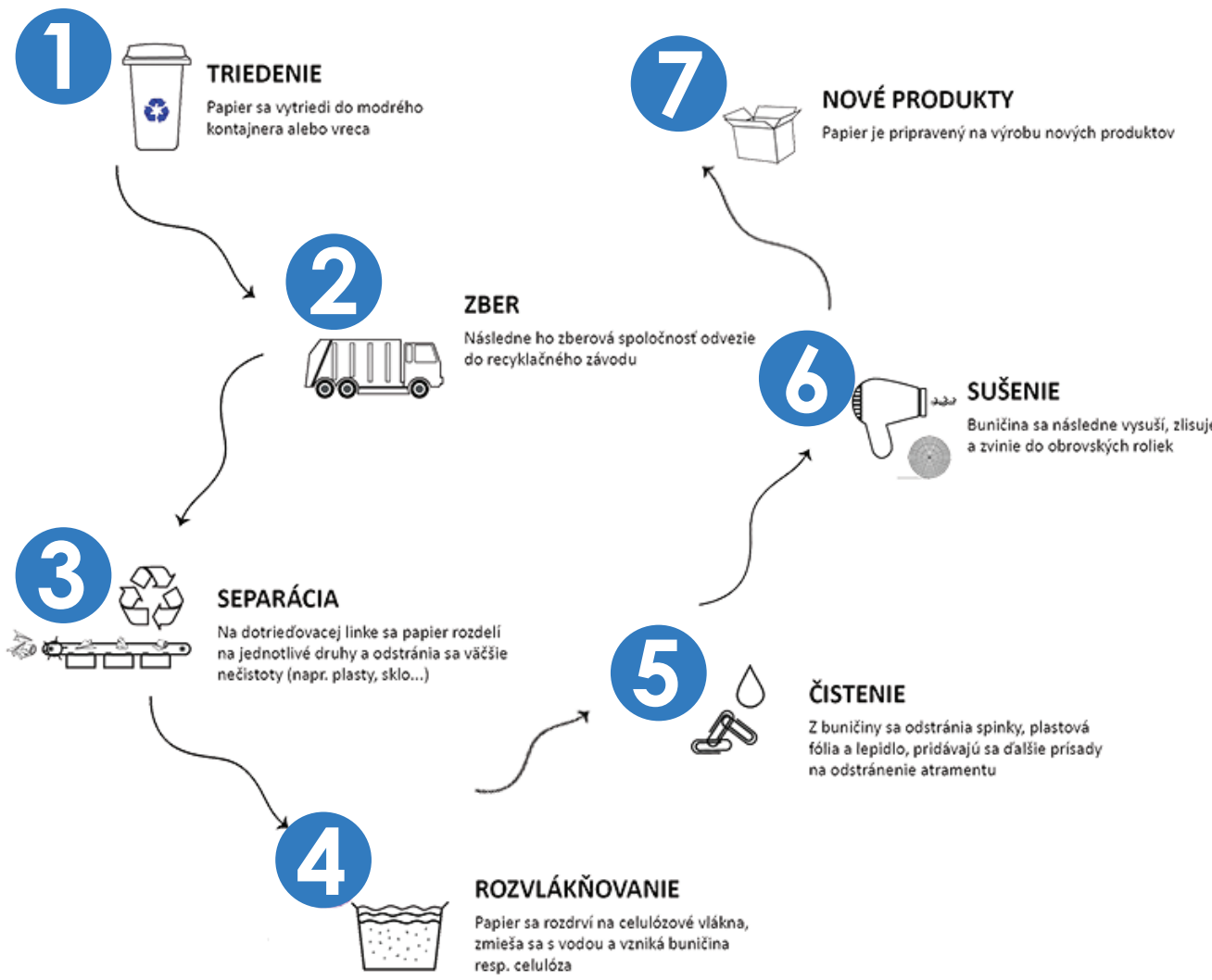
ÁNO

Noviny, časopisy, kancelársky papier, reklamné letáky, stlačené krabice, kartóny, papierové obaly, papierové tašky.

V malom množstve aj papier s kancelárskymi sponkami alebo skartovaný papier.

NIE

Väzbové obaly kníh, mokrý, mastný alebo znečistený papier, asfaltový a dechtový papier, papier z termotlačiarne, použité plienky a hygienické potreby (vložky, vreckovky, odličovacie tampóny, vlhčené obrúsky, vatové tyčinky), alobal, celofán, povoskovaný papier (darčekový papier, darčekové tašky).

ODKIAĽ VŠAK PAPIER JE?

Papier sa vyrábal z rôznych surovín. V Číne sa už v roku 105 po Kr. papier vyrábal z drene drevitých vlákien moruší. Číňania tento vynález tajili vyše šesťsto rokov. Recept im v roku 751 po Kr. ukradli Arabi a rozšírili ho po celej Islamskej ríši. V strednej Európe boli základnou surovinou pre výrobu papiera handry.

Dnes sa papier vyrába vo veľkých továrňach. Drevo (z ihličnanov – borovíc, jedlí a smrekov) sa rozdrví, zmieša s vodou a zmení sa na celulózu. Tá sa lisuje strojom na tenkú vrstvu papiera.

Pre potreby papierenského priemyslu sa ročne vyrúbu milióny stromov. Kvalitný papier je však možné vyrábať aj z použitého papiera, čo je tzv. recyklácia papiera. Máčaním sa starý papier rozkladá na použiteľné pôvodné vlákna, z ktorých možno vyrobiť nový papier, ktorý označujeme ako recyklovaný.

Diviaky na Hájiku sú stále horúcou témou

Rovnako ako v minulosti, i dnes je predmetom viacerých rokovaní na Mestskom úrade v Žiline diviačia zver, ktorá sa najčastejšie v rámci Žiliny pohybuje na sídlisku Hájik a v jeho okolí. Tento problém znižuje komfort života občanov tejto lokality a z tohto dôvodu mesto pravidelne pristupuje k opatreniam zameraným na jeho elimináciu.

Autor: EL

V snahe obmedziť návštevu diviakov v okolí kontajnerov začalo mesto s budovaním vhodných kontajnerových stojísk.

Výskyt lesnej zveri, najmä tej diviačej, v lokalitách blízkych lesov a pasienkov je problémom viacerých miest a obcí. Riešiť túto situáciu nie je jednoduché, a to aj vzhľadom na to, že takáto zver sa množí a jej pohyb je často nekontrolovateľný. Obyvatelia sídliska Hájik o tom vedia svoje. Práve na tomto sídlisku zahliadnu diviačiu zver pri kontajneroch či pohybujúcu sa po okolitých lúkach.

V takýchto prípadoch nie je možné vyriešiť tento stav so 100 % výsledkom. Dôležitým faktorom pre ich obmedzenie je čisté okolie bez možnosti vzniku úkrytov, v ktorých sa často diviaky nachádzajú. Mesto pravidelne čistí okolie porastov a kríkov, ktoré môžu byť ich prechodným „domovom".

Je dôležité, aby ľudia diviaky neprikrmovali.

Výskyt zveri sa tiež spája najmä s nedostatkom potravy, ktorú zvyknú vyhľadávať v okolí ľudských obydlí. I z tohto dôvodu apelujeme na občanov, aby takúto zver nekŕmili a nenechávali voľne pohodené potraviny a odpadky, a to najmä v blízkosti smetných nádob. V snahe obmedziť návštevu diviakov v okolí kontajnerov začalo mesto s budovaním vhodných kontajnerových stojísk, a to prostredníctvom takzvaných polozapustených kontajnerov.

V neposlednom rade je jednou z možností ich odchyt, čo v súčasnej dobe nie je jednoduchým riešením. Samospráva v danej veci pravidelne komunikuje s miestnym poľovníckym združením OZ HUBERTUS. Takéto rokovania prebiehali i v mesiaci jún, kedy samospráva spolu s poľovníckym združením hľadala riešenia a možnosti obmedzenia výskytu, prípadne odchytu a odstrelu týchto zvierat. Diviaky sa však množia a bez ohľadu na odchyt sa tieto zvieratá znova vracajú do tejto lokality. Mesto na tento problém nezanevrie a neustále bude hľadať možnosti, ako sa s tým vysporiadať, a to najmä s prihliadnutím na bezpečnosť Žilinčanov, ktorí na sídlisku žijú.

Mesto taktiež apeluje na majiteľov súkromných pozemkov – záhrad, ovocných sadov či trvalých trávnatých porastov, aby zabezpečovali pravidelnú údržbu svojho majetku čistením, kosením alebo odstraňovaním burín. Taktiež nie je vhodné vyhadzovať biologicky rozložiteľný odpad na takéto pozemky. Trávu po kosení, zvyšky ovocia a pod. je v tomto prípade potrebné kompostovať.

Žilinská univerzita realizuje prieskum zameraný na mobilitu občanov počas pandémie COVID-19

Katedra cestnej a mestskej dopravy Žilinskej univerzity v Žiline realizuje od júna do septembra 2021 prieskum vplyvu pandémie na správanie obyvateľstva z pohľadu mobility.

Vo výskume zameranom na zhodnotenie situácie v doprave po zasiahnutí pandémiou COVID-19 sa zisťuje vývoj mobility a dopravné správanie obyvateľstva v tejto mimoriadnej situácii. Výstupom bude návrh opatrení a riešení pre zvýšenie bezpečnosti a atraktivity verejnej hromadnej osobnej dopravy.

Dotazník je zameraný na dosahy COVID-19 na trvalé zmeny činnosti dopravného správania v období po epidémii a obnovenie dôvery v ekologicky priaznivé druhy dopravy v krátkom a strednodobom horizonte a vývoj subjektívneho vnímania hromadnej dopravy v čase a taktiež na subjektívne vnímanie situácie v súvislosti s epidémiou COVID-19, jej vplyv na aktivity a dopravné správanie a postoje používateľov k verejnej doprave, zdieľaným cestám automobilom s inými používateľmi a preferenciou individuálneho motorizmu.

Do prieskumu sa obyvatelia môžu zapojiť vyplnením online dotazníka, ktorý je dostupný na webovej stránke mesta Žilina www.zilina.sk. Vyplnenie dotazníka vám nezaberie viac ako 5 min. Výsledky z tohto prieskumu budú spracované a použité na účely ďalšieho strategického plánovania.

Pripomíname si 700. výročie významnej udalosti v dejinách mesta Žilina

Uhorský kráľ Karol I. Róbert z rodu Anjou udelil 12. júla 1321 mestu Žilina najstaršie známe privilégiá. Vo svojej listine kráľ oslobodil žilinských mešťanov od platenia mýta v Budatíne, Kysuckom Novom Meste, Strečne a Trenčíne, udelil im míľové právo (v okruhu jednej míle od mesta okrem Žilinčanov nesmú bývať ani vykonávať živnosť iní remeselníci), ako aj výlučné právo rybolovu. Karol I. Róbert zároveň rozhodol, že Žilina bude patriť pod právomoc kráľovskej koruny, pretože dovtedy podliehala moci Matúša Čáka Trenčianskeho, s ktorým bol kráľ v dlhodobom konflikte. Udelenie privilégií v 14. storočí bolo dôležitým impulzom rozvoja mesta podobne ako vybudovanie košicko-bohumínskej železnice v 19. storočí.

O tom, aký malo udelenie privilégií pre mesto Žilina význam, sme sa porozprávali s profesorom Vladimírom Rábikom.

ZAUJÍMAVÁ OSOBNOSŤ MEDZI NAMI

Prof. PhDr. Vladimír Rábik, PhD.

Profesor Rábik svoju mladosť strávil v Žiline. Po absolvovaní štúdia histórie na Trnavskej univerzite u profesora Marsinu ostal pôsobiť na škole, v súčasnosti vedie katedru histórie a zastáva funkciu prorektora pre vedu, výskum a umeleckú činnosť. Je autorom mnohých vedeckých monografií venujúcich sa stredovekým slovenským dejinám, aktívne pôsobí vo viacerých odborných výboroch a komisiách (Slovenská historická spoločnosť, Slovenská genealogicko - heraldická spoločnosť, Spišský dejepisný spolok a iné) ako aj vo vedeckých radách Trnavskej univerzity alebo Slovenského národného múzea.

V pondelok 12. júla 2021 uplynie presne 700 rokov od okamžiku, keď uhorský kráľ Karol I. Róbert z rodu Anjou udelil Žiline najstaršie známe privilégiá. Čo sa vám pri tomto dátume vybaví?

Napadne mi, že práve touto udalosťou začína zrod metropoly severozápadného Slovenska. 12. 6. 1321 sa skupina žilinských hostí (Nemci z Tešína) a mešťanov (vrátane starého slovenského obyvateľstva, s ktorými tvorili spoločnú obyvateľskú komunitu) vybrala do Trenčína, kde v tom čase uhorský kráľ Karol Róbert so svojím vojskom obliehal Trenčiansky hrad. Výsledok obliehania vôbec nebol istý a hrad nakoniec ani nebol vojensky dobytý, ale obrancovia ho vydali po rokovaní dobrovoľne. Vyjadriť vernosť kráľovi v tomto neistom období bolo rizikom, ktoré sa našťastie vyplatilo. Ak by sa tieto udalosti nestali, Žilina by dnes nebola takou, akou je. Preto by Žilinčaia nemali na tento dátum nikdy zabudnúť.

Aká bola Žilina za čias Karola I. Róberta? Komu boli privilégiá udelené?

Žilina mala za sebou už približne štvrťstoročný vývoj a novú sídliskovú infraštruktúru, ulice, existovalo dnešné Mariánske námestie, ktoré slúžilo ako trh pre široké okolie. Žila tu komunita mešťanov a tzv. hostí – Nemci z Tešína aj tunajší pôvodní Slováci, ktorých bola väčšina. Koncom 13. storočia udelil tejto komunite uhorský kráľ Ondrej III. výsady, ktoré rešpektoval aj Matúš Čák Trenčiansky, pán celej Trenčianskej župy, a teda aj Žiliny. V tomto čase bola Žilina s najväčšou pravdepodobnosťou už aj chránená drevozemným opevnením. Pokiaľ ide o výsady z roku 1321, je dôležité podotknúť, že boli udelené výlučne uvedenej komunite žilinských mešťanov, a to napriek tomu, že v Žiline existoval aj dedičný richtár. Všetko nasvedčuje tomu, že sa o Žilinu samotnú moc nezaujímal a poberal z nej len príslušné príjmy. Správu mesta pravdepodobne nechal v rukách žilinských mešťanov. Takéto udeľovanie výsad zo strany uhorských panovníkov v prospech len žilinských mešťanov a nie v prospech dedičného richtára sa dialo takmer celé 14. storočie.

Karol I. Róbert bol najmä v začiatkoch svojej vlády v dlhodobom spore s vtedajšími oligarchami, ovplyvnil tento konflikt aj rozhodnutie uhorského kráľa udeliť privilégiá mestu Žilina?

Určite áno. Spor Karola Róberta s oligarchiou bol vlastne spor o charakter štátu, dokonca si myslím, že tu sa hralo o europeizáciu tohto priestoru. Žilinská rodina dedičných richtárov bola v službách Matúša Čáka Trenčianskeho, teda patrila k oligarchickej vrstve. Zároveň bola Žilina aj pod kontrolou kastelána Lietavy, ktorý v tomto čase tiež podliehal Matúšovi. O to viac vnímam ako odvážne a silné rozhodnutie, že Žilinčania sa rozhodli vziať svoj osud do vlastných rúk a napriek hroziacim následkom sa prihlásili ku kráľovi Karolovi I. V tomto čase, 12. júla, išlo o veľké riziko, keďže bol samotný Trenčín dobytý až 8. augusta. Dovolím si tvrdiť, že keby vtedy Žilinčania toto rozhodnutie neurobili, dopadli by na dlhé desaťročia ako Trenčín, ktorý sa pre svoju tvrdohlavú príslušnosť k Matúšovi až do poslednej možnej chvíle ocitol u kráľa Karola v nemilosti. Karol, ako aj ostatní uhorskí králi odmietali Trenčínu potvrdzovať a udeľovať výsady a privilégiá. Tento stav trval v Trenčíne dokonca aj o sto rokov neskôr. V priebehu 15. storočia sa pomaly darilo Trenčínu rozvíjať, a tak dosiahol postavenie slobodného kráľovského mesta až na prahu novoveku, hoci spoločensky a ani ekonomicky mu v tom žiadne prekážky nestáli. Pre Žilinu a jej neskoršie dejiny malo toto rozhodnutie naozaj významný dosah.

Čo znamenali poskytnuté výsady pre mesto v stredoveku?

Vďaka udeleným výsadám mali obyvatelia lokality, ktorá výsady dostala, výhodnejšie postavenie oproti iným oblastiam, a to v lokálnom i medzinárodnom meradle. Od približne polovice 13. storočia sa žiadna lokalita v Uhorskom kráľovstve nemohla vyvíjať spontánne bez potvrdenia svojich výsad od panovníka či svojho zemepána. Najdôležitejšie boli tri základné výsady: ekonomické (slobodný trh, oslobodenie od platenia mýta, voľné dedenie majetku), správne (slobodná voľba vlastnej samosprávy – richtár, prísažní a iní reprezentanti obce, v cirkevnej oblasti najmä slobodná voľba farára) a napokon definovanie feudálnej príslušnosti. Túto poslednú výsadu považujem za najvýznamnejšiu. Bolo veľmi dôležité, kam ste v stredoveku patrili, pod akého zemepána. V zásade boli tri možnosti: buď ste boli zemepanským mestom/sídliskom, alebo vás vlastnila cirkevná vrchnosť (napr. Nitra, Rimavská Sobota), alebo ste patrili výlučne pod správu kráľa. Len mestá, ktoré patrili výlučne pod správu kráľa, sa mohli stať slobodnými kráľovskými mestami a získať najväčšiu mieru slobôd a práv. Keď v roku 1321 kráľ Karol potvrdil Žilinčanom, že patria a budú patriť len pod kráľovskú korunu, išlo o nesmierne dôležitú výsadu, ktorá v pozitívnom smere ovplyvnila vývoj Žiliny.

Aký je váš postoj k pôsobeniu rodu Anjou v Uhorsku?

Pre Anjouovcov bolo v čase ich príchodu Uhorsko ako zlý sen. Krajina bola veľmi zaostalá a ich predstavy o štáte, ktoré vychádzali z ich domáceho prostredia vo vysoko kultúrnom Taliansku so sídlom v Neapole, tu narazili na tvrdú realitu. Takmer žiadne mestské sídlisko sa ani len nepribližovalo vzhľadu miest, aké Anjouovci poznali. Navyše krajina bola rozbitá aj po mocenskej stránke, neexistovala centrálna ústredná vláda a jednotliví oligarchovia mali krajinu rozparcelovanú na vlastné mocenské domény. Uhorsko ako jednotná krajina akoby vtedy ani neexistovalo. Rozdiely, ktoré v Uhorskom kráľovstve boli od začiatku (najmä ekonomické a etnické), sa teraz ukázali v plnej miere – slovenská naddunajská časť s vyspelou infraštruktúrou sa líšila od maďarskej zadunajskej, kde ešte stále na mnohých miestach prežívali tradičné zvyky a spôsoby. Je mi preto veľmi sympatické, že to Anjouvci nevzdali, ale tvrdo zabojovali o Uhorsko a pretvorili ho v priebehu 14. storočia na jednu z najprosperujúcejších a najrozvinutejších európskych monarchií vôbec. Samozrejme, tým predvojom na to bola porážka oligarchov a rozsiahle udeľovanie výsad budúcim mestským komunitám. Chceli urbanizovať krajinu, pretože cez mestá sa nielenže posilňovala kráľovská autorita, ale aj zvyšovala životná úroveň obyvateľov. Veď mesto bolo a stále je tým najkoncentrovanejším sídliskovým útvarom, kde sa stretajú všetky ekonomické, sociálne a kultúrne tepny krajiny. Projekt budovania miest pre Anjouovcov bol kľúčový a venovali mu asi najväčšiu časť svojej reformnej energie.

Žilina bola v histórii viackrát krôčik od štatútu slobodného kráľovského mesta a predsa ním nikdy nebola. Čo by dosiahnutie tohto postavenia pre mesto znamenalo?

Znamenalo by to rozvoj mesta po všetkých možných stránkach, aké si len v stredovekých podmienkach vieme predstaviť. V prípade Žiliny je pozoruhodné, že napriek tomu, že nedosiahla takéto najvyššie sociálno-právne zaradenia a status kráľovského mesta, vždy hrala v tomto kúte Slovenska prím. Vďaka kľúčovej polohe malo mesto po celú svoju existenciu metropolitnú úroveň. Pripomeňme si významné udalosti ako Žilinská synoda v roku 1610 alebo keď sa mesto stalo na prelome rokov 1918 a 1919 nakrátko hlavným mestom Slovenska. To nebola náhoda, ale výsledok predchádzajúceho vývoja a významu Žiliny. Nech Žilina prišla o akúkoľvek dobrú príležitosť, vždy ju to len posilnilo, akoby mala dopredu napísaný osud. Z tohto pohľadu je jedinečná a nepoznám iné také mesto na Slovensku.

Akú formu by malo mať pripomínanie historickej udalosti z pohľadu historika?

Veľmi nám chýba vedecké spracovanie dejín mesta. Naozaj dôkladný, erudovaný a do hĺbky zanalyzovaný historický príbeh mesta by tak mohol slúžiť ako nástroj formovania obyvateľskej identity. Treba si neustále pripomínať všetky významné „žilinské dátumy". Je veľmi dôležité poznať vlastné dejiny, to vedeli už starí grécki filozofi. Význam poznania dejín je prítomný v každom našom konaní. Každé naše rozhodnutie je prepojené s našou minulosťou, sme pokračovateľmi našich žilinských predkov z roku 1321 a ich snahy o zlepšenie postavenia mesta a podmienok života ľudí v ňom. V tomto sme sa v ničom neposunuli ani o milimeter oproti tomu, o čo sa usilovali oni pred 700 rokmi. Všetko je to ako pohľad na hviezdy – ich svetlo je už dávnou minulosťou, ale zároveň našou prítomnosťou, bez ktorých by noc bola temná.

Privilégium Karola I. Róberta pre Žilinu z 12. júla 1321
Originál listiny sa nezachoval, známy je len hodnoverný odpis Pavla prepošta a Konventu Panny Márie v Turci zo 6. mája 1358.

Text privilégia:

Karol, z Božej milosti kráľ Uhorska, Dalmácie, Chorvátska, Rámy, Srbska, Haliče, Vladimírska, Kumánska a Bulharska všetkým Kristovi verným, prítomným aj budúcim, čo uzrú túto listinu, spásu v Spasiteľovi všetkých. Je povinnosťou nášho úradu a zvyšujeme tým postavenie kráľa, ak sa staráme o potreby podriadených a láskavo ich zabezpečujeme, pretože ich spokojnosť umožňuje aj nám tešiť sa pokoju. Preto týmto chceme dať na známosť všetkým, že naši verní hostia zo Žiliny predstúpili pred náš Majestát s poníženým požiadavkom prosiac žiadali od nás, pretože veľmi trpia nedostatkom, chudobou a biedou, aby sme im ráčili udeliť také slobody a práva, aby počtom a bohatstvom mohli prekvitať a nám a našej Korune mohli vždy preukazovať povinnú vernosť. My teda prikloniac sa v tejto veci k ich žiadostiam dávame a udeľujeme im také slobody a výsady z bohatosti kráľovskej láskavosti, ktoré pri štedrom udeľovaní dobrodení svojim verným majú zaručovať ich trvalé vzmáhanie sa: (1) že vo vzdialenosti jednej míle (od Žiliny) nesmie pracovať nijaký remeselník akéhokoľvek remesla, ak len nebýva v Žiline a tam vykonáva svoje remeslo, (2) že všetci rybári pôsobiaci v okruhu jednej míle majú patriť k tomuže nášmu mestu. (3) Chceme, aby na nižšie napísaných štyroch mýtnych miestach, a to v Budatíne, Jačatíne, Strečne a Trenčíne neplatili naši hostia nikdy nijaké mýto a nijaké poplatky. Dodávame, že v ich všetkých aj jednotlivých slobodách a výsadách ich chceme ochraňovať v mieri a pokoji proti všetkým chcejúcim ich obťažovať a (zdôrazňujeme), že (4) patria výlučne (pod právomoc) nášho Majestátu. Na pamäť tejto veci a jej trvalú platnosť vydávame túto listinu, potvrdenú našou dvojitou pečaťou. Dané rukami urodzeného muža magistra Jána, stoličnobelehradského prepošta, podkancelára nášho dvora a archidiakona z Tarnave, nášho milého a verného, roku Pána 1300-stéhodvadsiatehoprvého, štvrtý deň pred Ídami júla, nášho panovania tiež roku dvadsiatehoprvého.

(Z knihy R. Marsinu: História Žiliny – Žilina v listinách 1208 – 1438, Vydavateľstvo EDIS 2008)

MESTSKÝ ÚRAD V ŽILINE

OTVÁRACIE HODINY

v klientskom centre sa upravili

pondelok, utorok, štvrtok: od 7.30 do 15.30 hod.

streda: od 7.30 do 17.00 hod.

piatok: od 7.30 do 14.00 hod.

UPOZORŇUJEME

občanov, či už fyzickú osobu, právnickú osobu alebo fyzickú osobu - podnikateľa, že **v zmysle zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov JE ZAKÁZANÉ:**

Vypaľovať porasty trávy, bylín, kríkov a stromov.

Zakladať oheň v priestore alebo na miestach, kde by mohlo dôjsť ku vzniku požiaru.

Fajčiť, odhadzovať horiace alebo tlejúce predmety, používať otvorený plameň na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru.

Spaľovať horľavé látky na pozemkoch, pre ktoré je vyhlásený čas zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru a v ich ochrannom pásme.

V prípade porušenia tohto zákazu hrozí vinníkovi pokuta v zmysle platnej legislatívy.

Spaľovať horľavý odpad v záhradách a dvoroch, spaľovať horľavé látky na voľnom priestranstve je možné pri dodržaní povinností vyplývajúcich z vyhlášky č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii, a to len vtedy, ak nie je vyhlásený čas zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru. Týmto nie sú dotknuté iné všeobecne záväzné právne predpisy.

ROSENFELDOV PALÁC

Trvá do 10. 9.
VÝSTAVA Oba2
P. Stanický / J. Berdych

6. 7. 14.00 hod.
TVORIVÁ DIELŇA / MALÉ DEJINY UMENIA ALEBO LETO S UMENÍM
Tvorivé dielne pre deti. Maliarstvo a umenie impresionistov.

6. 7. 17.00 hod.
PREDNÁŠKA / MALÉ DEJINY UMENIA ALEBO LETO S UMENÍM
Maliarstvo a umenie impresionistov / D. Doricová

6. 7. 18.45 hod.
WORKSHOP / MALÉ DEJINY UMENIA ALEBO LETO S UMENÍM
Maliarstvo a umenie impresionistov / A. Mazúr

7. 7. 19.00 hod.
PREMIETANIE / MALÉ DEJINY UMENIA ALEBO LETO S UMENÍM
Tajomní impresionisti (r. D. Pini, 2020)

8. 7. 16.30 hod.
DERNIÉRA VÝSTAVY Milan Veliký / Pominuteľnosť okamihu

12. 7. 14.00 hod.
TVORIVÁ DIELŇA / MALÉ DEJINY UMENIA ALEBO LETO S UMENÍM
Tvorivé dielne pre deti. Sochárstvo očami Rodina.

13. 7. 17.00 hod.
PREDNÁŠKA / MALÉ DEJINY UMENIA ALEBO LETO S UMENÍM
Sochárstvo očami Rodina / V. Bartková

13. 7. 18.45 hod.
WORKSHOP / MALÉ DEJINY UMENIA ALEBO LETO S UMENÍM
Sochárstvo očami Rodina / J. Schikor

14. 7. 19.00 hod.
PREMIETANIE / MALÉ DEJINY UMENIA ALEBO LETO S UMENÍM
Klimt & Schiele – Erós a Psyché (r. M. Mally, 2018)

19. 7. 14.00 hod.
TVORIVÁ DIELŇA / MALÉ DEJINY UMENIA ALEBO LETO S UMENÍM
Tvorivé dielne pre deti. Ready made a Duchamp.

20. 7. 17.00 hod.
PREDNÁŠKA / MALÉ DEJINY UMENIA ALEBO LETO S UMENÍM
Ready made a Duchamp / J. Cseres

20. 7. 18.45 hod.
WORKSHOP / MALÉ DEJINY UMENIA ALEBO LETO S UMENÍM
Ready made a Duchamp / D. Mládenková

21. 7. 19. 00 hod.
PREMIETANIE / MALÉ DEJINY UMENIA ALEBO LETO S UMENÍM
Camille Claudel 1915 (r. B. Dumont, 2013)

22. 7. 17.30 hod.
VERNISÁŽ Oba2
P. Stanický / J. Berdych
Výstava bude pozostávať z dvoch výrazných vizuálnych umelcov, ktorí lapidárnym vizuálnym gestom vyjadrujú svoj postoj k človeku, miestu a svetu okolo. Jedinečné a prvé stretnutie dvoch výtvarných pohľadov.

26. 7. 14. 00 hod.
TVORIVÁ DIELŇA / MALÉ DEJINY UMENIA ALEBO LETO S UMENÍM
Tvorivé dielne pre deti. Abstraktné umenie a psychologický význam farieb.

27. 7. 17.00 hod.
PREDNÁŠKA / MALÉ DEJINY UMENIA ALEBO LETO S UMENÍM
Abstraktné umenie a psychologický význam farieb / D. Čarná

27. 7. 18.45 hod.
WORKSHOP / MALÉ DEJINY UMENIA ALEBO LETO S UMENÍM
Abstraktné umenie a psychologický význam farieb / P. Lazárková

28. 7. 19.00 hod.
PREMIETANIE / MALÉ DEJINY UMENIA ALEBO LETO S UMENÍM
Vizionár Modigliani (r. V. Parisi, 2020)

Sledujte nás na sociálnych sieťach a buďte tak s nami aj v online priestore.

J. M. Hurbana 28, 010 01 Žilina, 041 764 9692, info@rosenfeldovpalac.sk,
www.rosenfeldovpalac.sk, www.facebook.com/rosenfeldovpalac,
www.instagram.com/rosenfeldovpalac

Zmena programu vyhradená.

Žilina ONLINE
www.zilina.sk
mestozilina
Mesto Žilina
mobilná aplikácia Žilina
YouTube Mesto Žilina

RADNIČNÉ NOVINY
MESTA ŽILINA
ČÍSLO 7
ROČNÍK 3
ZADARMO
do každej schránky
www.zilina.sk
Mesto Žilina

Adresa redakcie: Námestie obetí komunizmu 1, 011 31 Žilina
Šéfredaktorka: Katarína Gazdíková
Redaktori: Erika Lašútová, Andrea Bialoňová, Vladimír Miškovčík, Kristína Šimurdová, Martina Brnčalová, Dávid Mičuch
Grafické spracovanie: Barbora Obertová
Jazykové korektúry: Jana Matuškovičová,
Redakčná rada: Ján Ničík, zamestnanci MsÚ
Šírenie, rozmnožovanie textu, fotografií, grafov je možné len so súhlasom vydavateľa.
Distribuuje: Slovenská pošta, a. s.
Tlač: Polygrafické centrum, s. r. o.
Evidenčné číslo: EV 5837/19
ISSN 1339-8830
Vydáva: Mesto Žilina, Námestie obetí komunizmu 1, 011 31 Žilina, tel.: 041/ 7063 111
IČO: 00 321 796
Náklad: 35 500 kusov
Periodicita: mesačník

Žilina Beskydy 2026

LETNÉ SLÁČIKY
JÚL - AUGUST / 18.00 hod.
ŠT - Park Ľudovíta Štúra

JOGA V PARKU
JÚL - AUGUST / 7.00 hod.
UT, ŠT - Park Ľudovíta Štúra
PO, ST - Lesopark Chrasť
cvičenie jogy s certifikovanou lektorkou

www.kulturneleto.eu

ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ

V PRÍPADE NEPRIAZNIVÉHO POČASIA SA MARIÁNSKE LETO, HUDOBNÁ STREDA A JOGA KONAŤ NEBUDÚ.

ŽILINSKÉ KULTÚRNE LETO 2021

TURISTICKÁ INFORMAČNÁ KANCELÁRIA MESTA ŽILINA

KOMENTOVANÉ PREHLIADKY BURIANOVEJ VEŽE
1. 6. - 30. 9. / PO o 11.00 / UT o 14.00 / ŠT o 15.00

KOMENTOVANÉ PREHLIADKY LORETÁNSKEJ KAPLNKY A KOSTOLA SV. BARBORY
1. 6. - 30. 9. / UT o 10.50 / ŠT o 10.50

KOMENTOVANÉ PREHLIADKY ROSENFELDOVHO PALÁCA
1. 6. - 30. 9. / PO - PI o 9.30 a 15.00

KOMENTOVANÉ PREHLIADKY EXPOZÍCIE BÁBKY V PODKROVÍ
1. 6. - 30. 9. / PO - PI o 10.30 a 14.00

POVAŽSKÁ GALÉRIA UMENIA V ŽILINE

GENERÁCIA 909,76
DRUHÁ VLNA SLOVENSKEJ MODERNY
7. 5. – 21. 8. 2021

STANICA ŽILINA-ZÁRIEČIE

LETNÉ KINO NA STANICI
júl / UT / 21.00 august / UT / 20.30

JÓGA V PARKU SO SHANTI CENTROM
9. 6. - 15. 9. / ŠT / 18.00

KRAJSKÁ KNIŽNICA V ŽILINE

ZÁŽITKOVÉ ČÍTANIE PRE DETI VO VEKU OD 5+ A ICH RODIČOV
júl - august / UT / 10.00

TVORIVÉ DIELNE
júl - august / ŠT / 14.00

ŽILINA BESKYDY 2026

VÝSTAVY "MESTSKÉ ZÁSAHY ŽILINA 2026"
výstava potrvá počas leta

JÚL

1.7. - 4.7. FEST ANČA
medzinárodný festival animovaných filmov

1.7. NAT OSBORN TRIO
o 19.00 / Rosenfeldov palác / koncert

ÚVOD DO DETSKÉHO LETA V KNIŽNICI
o 14.00 / Literárny park za Krajskou knižnicou v Žiline

Žilina Beskydy 2026: Diskusia "Budúcnosť animovaného priemyslu na Slovensku" v rámci Fest Anča 2021
Rosenfeldov palác

2.7. MARIÁNSKE LETO
o 19.30 / Mariánske námestie / Doris Day Band
Bratislava Hot Serenaders

ŽILINA BESKYDY 2026
o 18.00 / Horný val 67 (nádvorie) / Vernisáž výstavy "Mestské Zásahy Žilina 2026"

6.7. - 7.7. MALÉ DEJINY UMENIA
Rosenfeldov palác

7.7. HUDOBNÁ STREDA
16.30 / Sad SNP / DH Fatranka

DETSKÉ DIVADLO NA STUDNIČKÁCH
17.00 / Sad na Studničkách / Snehulienka

Z BURIANKY DO BÁBOK
o 10.00 a 14.00 / Burianova veža

9.7. MARIÁNSKE LETO
19.30 / Mariánske námestie / DORA
Ľubomír Gašpar Cimbal project feat. Sisa Fehér

10.7. NINA ROSA
20.00 / Nová synagóga / koncert

12.7. - 14.7. MALÉ DEJINY UMENIA
Rosenfeldov palác

12.7. KLUB U KNIHUĽKY
10.00 / Krajská knižnica v Žiline / Príbeh o dvoch dážďovkách o Marte a Jonatánovi

14.7. HUDOBNÁ STREDA
16.30 / Sad SNP / DH Predmierčanka

DETSKÉ DIVADLO NA STUDNIČKÁCH
17.00 / Sad na Studničkách / O psíčkovi a mačičke

16.7. MARIÁNSKE LETO
19.30 / Mariánske námestie / 3 Drive - Igor Cvacho V8 Band

ZÁKUTIA ŽILINSKEJ RADNICE
15.00 / Radnica

17.7. STREETBALL PROTI RAKOVINE
Športová hala na Bôriku

19.7. - 21.7. MALÉ DEJINY UMENIA
Rosenfeldov palác

19.7. - 23.7. TVORIVÉ REMESELNÉ DIELNE
od 10.00 do 18.00 / Mariánske námestie

21.7. HUDOBNÁ STREDA
16.30 / Sad SNP / DH Strečnianka

DETSKÉ DIVADLO NA STUDNIČKÁCH
17.00 / Sad na Studničkách / Teáter Komika

Z BURIANKY DO LORETY
o 11.00 a 16.00 / Burianova veža

22.7. PETR STANICKÝ / JAN BERDYCH
17.30 / Rosenfeldov palác / vernisáž

23.7. MARIÁNSKE LETO
19.30 / Mariánske námestie /Balkansambel HOMOSAPIENS

24.7. TAK TI TREBA! festival humoru
15.00 - 21.00 / Mariánske námestie

DNI POĽSKEJ KULTÚRY
Budatínsky hrad

26.7. - 28.7. MALÉ DEJINY UMENIA
Rosenfeldov palác

28.7. HUDOBNÁ STREDA
16.30 / Sad SNP / DH Senioranka

DETSKÉ DIVADLO NA STUDNIČKÁCH
17.00 / Sad na Studničkách / Kúzelník Wolf a Sranda Banda

29.7. POZVÁNKA NA JÁNOŠÍKOVE DNI 2021
17.00 / Mariánske námestie

ALF CARLSSON / JIŘÍ KOTAČA QUARTET
19.00 / Rosenfeldov palác / koncert

29.7. - 1.8. KIOSK FESTIVAL
festival nezávislého slovenského divadla a tanca

30.7. ROTARY NIGHT RUN & INLINE
Vodné dielo Žilina

MARIÁNSKE LETO
19.30 / Mariánske námestie / Silvia Josifoska a Bluesband, René Lacko & DownTown

VEČERNÁ PREHLIADKA BURIANOVEJ VEŽE
od 17.30 do 20.00 / Burianova veža

31.7. ZA POKLADMI SLOVENSKA
Budatínsky hrad

AUGUST

1.8. ZA POKLADMI SLOVENSKA
Hrad Strečno

2.8. AKO DIEVČATKO ELLA OBJAVÍ SVET NA GAZDOVSTVE
10.00 / Krajská knižnica v Žiline

ZÁHADY KNIŽNICE NA KONCI ULICE
10.00 / Rosenfeldov palác

4.8. HUDOBNÁ STREDA
16.30 / Sad SNP / DH Hoľazňanka

DETSKÉ DIVADLO NA STUDNIČKÁCH
17.00 / Sad na Studničkách / Teáter Komika

Z BURIANKY DO BÁBOK
od 10.00 a 14.00 / Burianova veža

5.8. AMC TRIO FEAT. SAMUEL MARINČÁK
20.00 / Nová synagóga / koncert + jam session

KONCERT PRIE100R
19.00 / Rosenfeldov palác

6.8. STREDOVEKÝ DEŇ
Mariánske námestie

7.8. - 8.8. SLOVENSKÝ POHÁR FREESTYLE BMX
7.8. Skatepark na Oravskej, 8.8. Hlinená dráha v Lesoparku pri Hájovni

7.8. VRBA-WETZLER MEMORIAL & ŽILINA BESKYDY 2026
20.00 / Nová synagóga

9.8. ČÍTANIE V ZÁHRADE
10.00 a 14.00 / Rosenfeldov palác

11.8. HUDOBNÁ STREDA
16.30 / Sad SNP / DH Strečnianka

DETSKÉ DIVADLO NA STUDNIČKÁCH
17.00 / Sad na Studničkách / Tri kocky droždia

JeN Hovorka & Marek Urbánek
20.00 / Nová synagóga / koncert + jam session

13.8. MARIÁNSKE LETO
19.30 / Mariánske námestie / Barbora Botošová Band Tomáš Kočko Orchester

ANASHIM
19.00 / Rosenfeldov palác / koncert

PRECHÁDZKA PO SADE NA STUDNIČKÁCH
15.00 / Sad na Studničkách

14.8. MAJSTROVSTVÁ SLOVENSKA V STREET WORKOUT WEIGHTED 2021
Kúpalisko pri Mestskej krytej plavárni

MEANWHILE
20.00 / Stanica Žilina–Záriečie / koncert

RAJECKÁ ANČA
Múzeum dopravy Rajecké Teplice

14.8. - 15.8. ŽILINSKÝ TRIATLONOVÝ FESTIVAL
Vodné dielo Žilina

DRAČIE DNI
10.00 a 15.00 / Budatínsky hrad

16.8. ČÍTANIE V ZÁHRADE
10.00 a 14.00 / Rosenfeldov palác

18.8. HUDOBNÁ STREDA
16.30 / Sad SNP / DH Fatranka

DETSKÉ DIVADLO NA STUDNIČKÁCH
17.00 / Sad na Studničkách / Teater Komika

TIBOR FELEDI KAIROS QUINTET
20.00 / Nová synagóga / koncert + jam session

Z Burianky do Lorety
o 11.00 a 16.00 / Burianova veža

18.8. - 22.8. BAŽANT KINEMATOGRAF
21.00 / Mariánske námestie
18.8. Cesta do nemožna / 19.8. Bourák / 20.8. 3Bobule
21.8. Šarlatán / 22.8.Meky

23.8. ČÍTANIE V ZÁHRADE
10.00 a 14.00 / Rosenfeldov palác

24.8. - 26.8. HORY A MESTO
Stanica Žilina–Záriečie / Festival horského filmu a dobrodružstva

25.8. MARIÁNSKE LETO
19.30 / Mariánske námestie / Štátny komorný orchester Žilina

HUDOBNÁ STREDA
16.30 / Sad SNP / DH Predmierčanka

DETSKÉ DIVADLO NA STUDNIČKÁCH
17.00 / Sad na Studničkách / Sranda Banda + MINIDISKO

26.8. TANGO QUARTETTO RE CAMPO
19.00 / Rosenfeldov palác / koncert

26.8. - 27.8. DOŽINKY
Mariánske námestie

27.8. VEČERNÁ PREHLIADKA BURIANOVEJ VEŽE
od 17.30 do 20.00 / Burianova veža

28.8. - 29.8. FINÁLE ŽILINSKEJ BEACHVOLEJBALOVEJ LIGY
Pivárska Bašta RMUT

29.8. BEH NA DUBEŇ
ZŠ Budatín

PASEKANIE
Hrad Strečno

31.8. POSLEDNÝ DEŇ DETSKÉHO LETA V KNIŽNICI
10.00 / Literárny park za Krajskou knižnicou v Žiline

SEPTEMBER

1.9. ROZLÚČKA S LETOM
Lesopark

3.9. ZÁVEREČNÁ
Mariánske námestie / Fallgrapp, Billy Barman

BURZA ŽILINSKÝCH ŠPORTOVÝCH KLUBOV
Námestie Andreja Hlinku

8.9. - 12.9. SLNKO NA SKALÁCH
Outdoorový festival / 8. - 9.9. Mestský úrad / 10. - 12.9. Kemp Slnečné skaly

9.9. KULTÚRNE FÓRUM BESKYDY
Mestské divadlo Žilina / Žilina Beskydy 2026

PRIVIAZANÍ NA KÔL OKAMIHU
19.00 / Stanica Žilina–Záriečie / tanečné predstavenie

9.9. - 10.9. ŽILINČANIA SA BAVIA FUTBALOM
Námestie Andreja Hlinku

15.9. ŽILINSKÝ MESTSKÝ POLMARATÓN
Námestie Andreja Hlinku

16.9. DEŇ ZDRAVIA
Námestie Andreja Hlinku

ŽILINSKÁ PLAVECKÁ ŠTAFETA
Mestská krytá plaváreň

16.9. - 18.9. ŽILINSKÝ LITERÁRNY FESTIVAL
18. ročník

17.9. COMMUNITY RUN 4
ZŠ Martinská

22.9. NOC LITERATÚRY

24.9. VERTIGO
Nová synagóga / koncert + jam session

ŽILINA ŽIJE
mestský festival

24.9. - 26.9. FIGA
Námestie A. Hlinku / festival inej gastronómie

30.9. FESTIVAL SENIOROV & KAPUSTNÝ DEŇ

OKTÓBER

1.10. DEŇ S MESTOM
Mariánske námestie

BEH PRE NAJMENŠÍCH
Sad SNP

9.10. ŽILINSKÝ ZLOMVÄZ
Straník

Mesto Žilina